

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **CONCORDIA, s.r.o.**, se sídlem Záhumenice 498/32, Brno, zast. JUDr. Milanem Vašíčkem, MBA, advokátem se sídlem Lidická 710/57, Brno, proti žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 11. 2011, č. j. ČOI 96813/11/O100/3000/11/Če/Št, sp. zn. ČOI 23890/11/3000, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 2. 2014, č. j. 30 A 21/2012 – 70,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaná je **p o v i n n a** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč** do **30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Milana Vašíčka, MBA, advokáta se sídlem Lidická 710/57, Brno.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno její rozhodnutí specifikované v záhlaví a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení. Výrokem II. jí byla stanovena povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8 760 Kč. Uvedeným rozhodnutím stěžovatelky bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Jihomoravského a Zlínského se sídlem v Brně (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 24. 8. 2011, č. j. ČOI 87416/11/3000/R/N/II, sp. zn. 187/30/11.

[2] Správní orgán I. stupně uložil žalobkyni pokutu ve výši 30 000 Kč za to, že porušila právní povinnosti uvedené v § 4 odst. 3 v návaznosti na § 5a odst. 2, přílohy č. 2 písm. f), zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění účinném v posuzované době (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), čímž se dopustila správního deliktu podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona

o ochraně spotřebitele. Uvedeného činu se měla dopustit tím, že požadovala po spotřebiteli, pozůstalém V. N., platbu na základě faktury ze dne 25. 2. 2011, č. 2111020 ve výši 4 990 Kč (dále jen „faktura“) za uskutečněnou službu – převoz lidských pozůstatků zesnulého M. N. dne X. z místa dopravní nehody do Ústavu soudního lékařství v Brně. Převoz byl uskutečněn na základě výzvy Policie České republiky, tedy přestože si jej pozůstalý neobjednal a není ani osobou povinnou ke hrazení této služby dle § 5 odst. 5 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřbnictví a o změně některých zákonů, ve znění účinném v posuzované době (dále jen „zákon o pohřbnictví“). Žalobkyně se tedy měla dopustit nekalé obchodní praktiky tím, že užila agresivní obchodní praktiku, protože požadovala po spotřebiteli (pozůstalém) okamžitou nebo odloženou platbu za výrobky nebo služby, které mu dodala, ačkoli si je spotřebitel neobjednal.

[3] Žalobkyně brojila proti rozhodnutí stěžovatelky žalobou, jíž krajský soud vyhověl. Dospěl k závěru, že rozhodnutí trpí vadami dle § 76 odst. 1 písm. a), b) i c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V první řadě se stěžovatelka nevypořádala s námitkami žalobkyně, že jí vznikly i jiné výdaje než pouze za převoz lidských ostatků na pitvu a že tento převoz nebyl předmětem fakturace, ačkoliv pro úvahu o naplnění skutkové podstaty správního deliktu s ohledem na specifčnost daného případu byla tato skutečnost rozhodující. Tyto další výdaje nejsou hrazeny z veřejného pojištění (na rozdíl od nákladů na dopravu na pitvu a z pitvy do místa, kde k úmrtí došlo, případně do místa pohřbu, je-li stejně vzdálené nebo bližší než místo, kde osoba zemřela – srov. § 39 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění účinném v posuzované době), a proto byly pozůstalému fakturovány. Z faktury nelze bez pochybností dovodit, že by mu byly fakturovány i služby, které mají být hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. Stěžovatelka dále nevymezila služby, které byly pozůstalému účtovány neoprávněně.

[4] Krajský soud dále konstatoval, že žalobkyně měla jakožto podnikatelka při výkonu své podnikatelské činnosti právo na náhradu nákladů včetně přiměřeného zisku, které je zakotveno v § 7 odst. 1 písm. d) zákona o pohřbnictví. Uvedené ustanovení určuje jako povinný subjekt k úhradě nákladů a přiměřeného zisku osobu, v jejímž zájmu náklady vznikly. Z dosud zjištěného skutkového stavu však nelze dovodit, že by osobou nesoucí náklady a přiměřený zisk žalobkyně mělo být konkrétní zdravotnické zařízení, Policie České republiky nebo jiná osoba odlišná od pozůstalého (dle § 5 odst. 5 zákona o pohřbnictví sjednatel pohřbu).

[5] Na základě uvedených důvodů shrnul, že nelze dospět k jednoznačnému závěru, zda došlo k naplnění skutkové podstaty správního deliktu nekalé obchodní praktiky. Z faktury ve spojení s dalšími listinami a tvrzeními žalobkyně není seznatelné, zda byla skutečně spotřebiteli fakturovaná platba za služby, které jsou hrazeny z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

[6] Z uvedených důvodů soud vyhověl žalobě, zrušil rozhodnutí stěžovatelky a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalobkyně

[7] Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., má tedy za to, že napadený rozsudek je nezákonný. Nezákonnost spatřuje v nesprávném posouzení právní otázky.

[8] Za zcela zásadní považuje fakturu, v níž je výslovně uvedeno, že byla vystavena k úhradě za „převoz zemřelého bez služeb pohřbu X. sobota 4490“. I z ostatních důkazů vyplývá, že dne X. byl proveden pouze převoz zemřelého a nemohl tím být myšlen žádný další převoz. Pokud by

pokračování

žalobkyně mínila fakturovat i jiné výlohy, zcela jistě by je řádně rozvedla a doložila. Z formulace ve faktuře jednoznačně vyplývá, že byl účtován převoz zemřelého na pitvu. Vzhledem k tomu, že tyto náklady jsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění, je třeba zdůraznit, že žalobkyně ve faktuře uvedla poznámku, že nebude nárokovat plnění od zdravotní pojišťovny. Takovou poznámku by neuváděla, pokud by nepožadovala úhradu nákladů na převoz na pitvu od pozůstalého. Tento postup je však nepřipustný. Tvrzení žalobkyně, že nárokovala náklady spojené s převozem zemřelého, nikoliv samotný převoz na pitvu, je v přímém rozporu s uvedeným na faktuře a po celou dobu správního řízení to zůstává v rovině tvrzení. Jestliže žalobkyni vznikly další náklady, měla o tom pozůstalého informovat a jednotlivé náklady specifikovat. Krajský soud námitky, že žalobkyně fakturovala i jiné náklady, vyhodnotil špatně. Tyto námitky jsou v přímém rozporu s obsahem faktury a žalobkyně žádným způsobem své další náklady nedoložila. Jediným dokladem, kterému lze přiznat určitou relevanci, zůstává faktura.

[9] Nepodložená je i výtká soudu, že stěžovatelka nevymezila údajně neoprávněně fakturované služby. Z napadeného rozhodnutí je ale jednoznačné, že za neoprávněnou fakturaci je považován převoz zemřelého na pitvu.

[10] Soud tedy v přímém rozporu s uvedeným na faktuře uzavřel, že žalobkyni vznikly i další náklady v souvislosti s převozem zemřelého. Žádné další náklady však na faktuře vyčísleny nejsou a nebyly rozebrány ani v e-mailové komunikaci ze dne 17. 3. 2011, na kterou poukazovala žalobkyně. Stěžovatelka má tedy za to, že soud se v napadeném rozsudku dostatečně nevypořádal s obsahem faktury, nepřihlédl k jeho významu a zaměřil se pouze na účelové námitky žalobkyně.

[11] Z uvedených důvodů navrhuje Nejvyššímu správnímu soudu, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

[12] Žalobkyně ve svém vyjádření sdělila, že krajský soud zrušil napadené správní rozhodnutí z důvodů uvedených v § 76 odst. 1 písm. a), b) a c) s. ř. s. a *obiter dictum* se vyjádřil i k meritu věci. Ani v otázce meritorní pak soud stěžovatelce nepřisvědčil. Ta postavila kasační stížnost na tvrzené nezákonnosti rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky. Argumentačně však mířila do merita věci, aniž by zohlednila, že rozsudek byl zrušen pro vady řízení. Nejvyšší správní soud je vázán rozsahem kasační stížnosti. Protože kasační stížnost polemizuje s právním názorem vyjádřeným *obiter dictum* a nenapadá vlastní rozhodovací důvod, je nepřipustná. K tomu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2007, č. j. 8 As 52/2006 – 74. Navrhuje tedy, aby zdejší soud kasační stížnost zamítl pro její nedůvodnost a přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatelku jedná zaměstnanec s vysokoškolským právnickým vzděláním ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[14] Krajský soud napadeným rozsudkem zrušil rozhodnutí stěžovatelky pro vady řízení uvedené v § 76 odst. 1 písm. a), b) a c) s. ř. s., tj. pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí; proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisech a vyžaduje doplnění; a pro podstatné porušení ustanovení

o řízení před správním orgánem. Krajský soud své závěry rozsáhle odůvodnil, vyjmenoval námitky žalobkyně, kterými se stěžovatelka nezabývala, i další nedostatky odůvodnění jejího rozhodnutí. Popsal ve správním řízení zjištěný skutkový stav, shrnul tvrzení obou stran a dovedl, že úroveň zjištění skutkového stavu není dostatečná pro závěr, zda došlo k naplnění skutkové podstaty přisuzovaného správního deliktu. Nejvyšší správní soud se tedy neztotožňuje s názorem žalobkyně, že by určitá část odůvodnění napadeného rozsudku byla vyjádřením soudu *obiter dictum* k meritu věci, ale naopak šlo o zdůvodnění nedostatků, kterých se stěžovatelka dopustila a pro které je toto rozhodnutí zrušeno. Na posuzovaný případ se proto nevztahuje žalobkyní citovaná judikatura zdejšího soudu, která za nepřipustné považuje kasační námitky směřující pouze do části odůvodnění rozsudku vyjádřené *obiter dictum*. Nejvyšší správní soud se mohl dále zabývat jednotlivými kasačními námitkami, které směřují proti zrušujícím důvodům rozhodnutí.

[15] Stěžovatelka v kasační stížnosti v první řadě nesouhlasí s tím, že by její rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné. Nejvyšší správní soud však v souladu s krajským soudem shledal, že se žádným způsobem nevypořádala s námitkami ohledně dalších tvrzených výdajů žalobkyně (vyjma výdajů na převoz lidských ostatků na pitvu, za něž žalobkyně považuje pouze dopravu s vytiženým vozidlem, tedy po naložení zemřelého). Až z kasační stížnosti lze dovést důvody, pro které se žalobkyně dalšími výdaji nezabývala: „...*žalobce provedl dne X. pouze převoz lidských pozůstatků z místa úmrtí zemřelého do Ústavu soudního lékařství v Brně a nemohl proto mít na mysli žádný jiný převoz. Pokud by mohl fakturovat své jiné výlohy nebo náklady nebrazené z prostředků veřejného zdravotního pojištění, zcela jistě by, jako podnikatel poskytující spotřebiteli službu, tyto výlohy řádně rozvedl a doložil, neboť i v tomto směru je povinen postupovat s odbornou péčí... Pokud však, jak tvrdí žalobce, byla faktura vystavena pouze za účelem úhrady těchto ostatních nákladů, nebylo třeba, aby v ní žalobce poznámku o zdravotním pojištění vůbec uváděl, neboť tyto náklady pojišťovna neproplácí. Trváme tedy na stanovisku, že žalobce dal svým postupem najevo, že si je vědom, že požaduje na pozůstalém úhradu těch nákladů, které správně měly být hrazeny z prostředků veřejného zdravotního pojištění.*“ Vypořádání se s odvolacími námitkami (navíc nelze přehlédnout, že dosti stručně) až v textu kasační stížnosti je opožděné.

[16] S tím souvisí i druhý důvod nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, a to že nedošlo k přesnému vymezení služeb, které byly spotřebiteli neoprávněně účtovány. Z rozhodnutí lze sice vyčíst, že stěžovatelka považovala za neoprávněně vyfakturovaný převoz zemřelého na pitvu, jaké služby konkrétně „převoz“ zahrnuje, není zřejmé. Pokud nezjišťovala, jaké další úkony měla žalobkyně údajně vykonat, a nevypořádala se s nimi, nemohla dospět k jednoznačnému závěru, že byly vyfakturovány pouze služby, které mají být hrazeny z veřejného zdravotního pojištění. K této otázce upozorňuje Nejvyšší správní soud na rozsudek ze dne 7. 4. 2015, č. j. 3 As 176/2014 –31, ve kterém se obdobnou otázkou zabýval, byť za částečně odlišných skutkových okolností (převoz zemřelého objednal pozůstalý, zdravotní pitvu nařídil přivolaný lékař). Pro zjištění naplnění skutkové podstaty posuzovaného správního deliktu je podstatné zjistit, o jaké jiné služby žalobkyně se mělo jednat a zda případně spadají či nespádají pod úkony hrazené zdravotní pojišťovnou.

[17] Za zásadní důkaz pro naplnění skutkové podstaty posuzovaného správního deliktu považuje stěžovatelka fakturu, z níž vyplývá, že žalobkyně fakturovala pozůstalému: „*převoz zemřelého bez služeb pohřbu X. sobota 4990*“. Přestože není taková formulace dostatečně konkrétní a lze souhlasit s tím, že žalobkyně měla specifikovat fakturované úkony a informovat pozůstalého o tom, z jakých položek se požadovaná částka ve skutečnosti skládá, není možné na základě nevhodné formulace dospět k závěru o spáchání deliktu, a to ani za situace, kdy do faktury byla připojena poznámka: „*Dodavatel nebude nárokovat plnění ze strany zdravotní pojišťovny, protože jeho výše by nepostačila na náklady spojené s jeho vyřízením.*“ Nejvyšší správní soud dospěl na základě uvedeného k názoru, že stěžovatelka byla povinna řádně vypořádat všechny námitky a řádně odůvodnit své závěry, což se nestalo.

pokračování

[18] Ve druhé části kasační stížnosti se objevuje námitka, že krajský soud přecenil význam námitek žalobkyně týkajících se dalších nákladů vzniklých v souvislosti s převozem zemřelého na pitvu, které měla žalobkyně začít uplatňovat až poté, kdy se pozůstalí začali bránit jejich úhradě. Stěžovatelka uvádí, že žalobkyně v průběhu správního řízení setrvala pouze v rovině tvrzení, která nedoložila žádným dokladem. Jediným relevantním podkladem je proto faktura. K uvedenému je třeba konstatovat, že správní řízení ovládá mimo jiné i zásada materiální pravdy vyjádřená obecně v § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), konkretizovaná zejména v ustanoveních § 50 odst. 2 a 3 téhož předpisu. Z ní plyne, že správní orgán je povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v nezbytném rozsahu (dle § 2 správního řádu). Správní řád v uvedených ustanoveních vymezuje, jakým způsobem a v jakém rozsahu správní orgán zjišťuje stav věci nutný pro přijetí rozhodnutí ve správním řízení. Správní řízení je tedy obecně vzato ovládáno zásadou vyšetřovací a je na správním orgánu, aby opatřil důkazy pro své rozhodnutí.

[19] Zvláštní pravidlo se potom vztahuje na správní řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost. Tak je tomu i v posuzovaném případě, kdy uložením povinnosti je uložena sankce za správní delikt. V takových případech je správní orgán povinen zjistit i bez návrhu (tedy především bez návrhu toho, komu má být povinnost uložena) všechny rozhodné okolnosti, které svědčí ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena (srov. Vedral, J., Správní řád. Komentář, 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON. 2012. str. 515 – 518). Žalobkyně přišla v průběhu správního řízení s určitými tvrzeními (zejména, že učinila i úkony, které nejsou hrazeny zdravotní pojišťovnou – například výjezd zaměstnanců v sobotu), která je možno s ohledem na okolnosti považovat za vysoce pravděpodobná. Zároveň nenavrhla důkazy na podporu těchto svých tvrzení, ať už z důvodu, že důkazy opomněla navrhnout nebo z důvodu, že považovala svá tvrzení za dostatečně zdůvodněná a měla za to, že není třeba je jakkoli prokazovat (například to, že k výjezdu došlo v sobotu). Za této situace, považovala-li stěžovatelka některá tvrzení za nepodložená, měla žalobkyni vyzvat k jejich doložení s ohledem na povinnosti jí stanovené v § 3 a § 50 správního řádu. Teprve pokud by žalobkyně odmítala důkazy navrhnout či předložit, mohla by stěžovatelka z jejího postupu vyvozovat negativní závěry.

[20] Závěrem kasační stížnosti stěžovatelka znovu zopakovala, že faktura neobsahuje řádnou specifikaci jednotlivých požadovaných nákladů. Jak je již výše uvedeno, Nejvyšší správní soud jí dává v tomto ohledu za pravdu, nelze však na takovémto druhu pochybení postavit naplnění skutkové podstaty přezkoumávaného správního deliktu. V poslední kasační námitce potom namítá, že krajský soud se dostatečně nevypořádal s obsahem faktury a věnoval svou pozornost spíše účelovým námitkám žalobkyně. Z rozhodnutí krajského soudu však vyplývá, že z faktury není možné dovodit, že služby, které mají být hrazeny z veřejného zdravotního pojištění, byly účtovány výhradně spotřebiteli. Ke stejnému závěru dospěl ostatně i zdejší soud. Naopak stěžovatelka se dostatečným způsobem nevypořádala s textem faktury a dalšími tvrzeními náklady žalobkyně.

[21] Jak vyplývá z výše uvedeného, Nejvyšší správní soud neshledal žádnou z kasačních námitek důvodnou. Do dalších částí odůvodnění napadeného rozsudku kasační námitky nesměřují, proto se jimi nebylo možné zabývat (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížností zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[23] Stěžovatelka, která neměla v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto jí zdejší soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., přiznal náhradu nákladů řízení proti stěžovateli.

[24] Zástupce žalobkyně v řízení o kasační stížnosti učinil jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání soudu ve věci samé [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží 3 400 Kč. Zástupce žalobkyně je dle přiloženého osvědčení o registraci k dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) plátcem DPH. K nákladům řízení se tedy přičítá DPH v sazbě platné ke dni ukončení řízení o kasační stížnosti, tj. ve výši 714 Kč. Náhrada nákladů řízení tak činí 4 114 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu